

8. Hertha,	"	"	"	50	"	"	"	420	"
8. Zborovski,	"	"	"	100	"	"	"	1300	"

Poleg teh vrst ima družba tudi druge, ki so ravno tako izvrstne ali pa še boljše. Naravno je, da more biti pridelek v boljši zemlji in ob boljšem vremenu izdatno večji. Da je seme kmetijske družbe izvrstno in zanesljivo, to nam pričajo mnoga pisma, ki jih dobivamo od kmetovalcev, kateri so poskusili ta semena.

Ker družbi ni do dobička, ampak le, da bi kmetovalcem pripomogla z zmerno ceno do dobrega, zanesljivega semena, zato je nastavila cene semenskemu krompirju prav nizke. Meterski cent (100 kgr.) stoji 3 gld., družabnike pa celo le 2 gld. 50 kr., torej manj nego velja krompir na trgu. Ker ima družba vsega krompirja le preko 100 met. centov na prodaj, naj se kmalu oglase kmetovalci, ki želijo našega semenskega krompirja.

Deteljna in žitna košnja v akordu.

Kakor seno, kosimo tudi deteljo in žito s kordalci. To je v navadi še posebno po večjih kmetijah, katere pridelujejo mnogo detelje in žita.

Ob istih okoliščinah je lažje kositi deteljo nego pa seno. Ročen kosec more pokositi 40 do 60 arov detelje na dan. On pokosi 1 ha. torej lahko v $1\frac{3}{4}$ do $2\frac{1}{2}$ dneh. To velja seveda za deteljo, katero so kosili o pravem času. Po tem takem bi imele biti tudi akordne cene za deteljno košnjo nekaj manjše nego za seneno košnjo.*) Znašati bi morale povprek za 1 ha. košnje prav za prav le 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 50 kr. Kaj radi pa plačujejo deteljno košnjo po isti akordni ceni, po kateri seneno košnjo. Dogaja se celo v posebnih slučajih, da je treba za deteljno košnjo več plačati kordalcem nego za seneno košnjo. To je pa le izjemno mogoče.

Žitna košnja v akordu pa je dražja nego senena, če prav kosec lahko nakosi več žita na dan nego pa sena. Poglavitni vzrok temu je to, da so potrebni za žitno košnjo le izurjeni in skušeni kosci. To posebno sposobnost pa je treba dražje plačati tem bolj, ker spada žitna košnja tudi med najtežja gospodarska dela. Ob pravilnih razmerah je košnja ozimnega žita (pšenice, rži) bolj zamudljiva in zategadelj nekaj dražja nego košnja jarega žita (ječmena ovsa). Kosi se pa žito ali z žitno koso (* koso grabljivko), katera žito ob enem polaga, ali pa z navadno koso.

Vajen kosec pokosi z žitno koso 30 do 60 arov ozimnega žita na dan. Da pokosi 1 ha., potrebuje $1\frac{3}{4}$ do $3\frac{1}{4}$ dni. Jarega žita pa pokosi 45 do 70 arov na dan in zgotovi 1 ha. torej v $1\frac{1}{2}$ do $2\frac{1}{4}$ dnevih. Če mu gre delo dobro od rok, pokosi na dan lahko 50 arov ozimnega ali 60 arov jarega žita. Z navadno koso gre delo vsaj tako hitro od rok. Ker je pa treba pri tem še

ene ženske na duino, katera grabi in polaga poškošeno žito na stran, zato je košnja z navadno koso večidel za nekaj malega dražja nego z žitno koso.

Akordne cene za žitno košnjo so iz vzrokov, katere sem spredaj navedel, zmeraj večje nego za seneno košnjo. Ob istih okoliščinah, ob katerih se plačuje za košnjo 1 ha. sena 1 gld. 80 kr. do 3 gld., plačujejo gospodarji za žitno košnjo z velike večine 2 gld. 50 kr. od 1 ha.

Draže in dosti počasneje se žito žanje s srpom. Zato se pa to delo bolj pošteno opravi, ker se pri žetvi s srpom skoro nič zrnja ne ospe in ne poizgubi. Ženjica požanje na dan le po 8 do 10 arov žita, jarine tudi po več. Da požanje 1 ha., potrebuje torej 10 do $12\frac{1}{2}$ dni. Z drugimi besedami povedano: 10 do 12⁵, ženjic je treba, da požanjejo 1 ha. žita na dan. To pa stane 4 gld. do 5 gld., če dajemo ženjicam po 40 kr. dneve. Poleglo žito naj se žanje s srpom. Sicer pa naj se kosi žito povodi koder le primanjkuje cenih ženjic. Pri današnji nizki žitni ceni to tembolj kaže!

S pomočjo teh podatkov si lahko vsak gospodar za svoj kraj določi pravo akordno ceno za deteljno in žitno košnjo, uvažajoč pri tem odločilne krajne in gospodarske razmere.

V. R

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 14. Rešite mi v „Novicah“ vprašanje kako je ravnati s kuhanim maslom, ki se je ugrenilo, da dobi zopet pravi okus? (M. R. na Boh. B.)

Odgovor: Ako ni še maslo pregrenko, pomaga mu morda to le: Raztopite maslo v zgretem mleku, in ko se zmes hladi, pa mešajte dobro. Shlajeno zmes denite v pinjo ter pinjite nekaj časa tako, kakor smetano za surovo maslo. Maslo ki se vam v pinji v novič naredi, prekuhajte, kakor je pri vas navada. Ako pa to ne pomaga, poskusite to le: Vzemite na vsakih pet kilogramov masla 2 litra vode in zgrejte toliko oboje skupaj, da zavre voda. Potem prilivajte počasi na vsakih pet kilogramov masla po 30 gramov angleške žveplene kisline (ki je doboste v lekarni) in kuhajte to zmes še kakih 15 minut. Potem umorite kislino s stolčeno kredo in sicer vsakih 30 % kisline s 125 % krede. Kadar pridevate krede, mešajte dobro. Čisto maslo kuhajte potem še nekaj časa z vodo.

Morda kedo izmed naših č. bralcev ve kak drug dober pripomoček, kako popraviti grenko maslo?

Vprašanje 15. Rad bi vedel, kako se je ravnati po mesečnih izpremembah, kadar je namreč mlada luna ali mlaj, posebno ta mesec, ki je prosinec, kakor mi pravimo. Kaj menite Vi o prosinčevi luni, ali kaže napravljati trte, saditi, gnojiti, cepiti itd. Ne zamerite slabo načrtanega vprašanja, saj sem preprost kmet brez pouka in šol. (J. V. v Verdeli pri sv. Ivanu.)

Odgovor: Nič vam ne zamerimo, celo veseli nas, da nam zaupate. Le vselej se obrnite do nas, kadar potrebujete sveta, vselej vam radi ustrezemo. Kar se pa

*) Glej v „Novicah“ št. 7: Akordne cene za seneno košnjo.